

uden at der er ført Klage over dem; men Sagen er den, mine Herrer, at Expropriationskommissionerne ved Jernbanerne afgjøre Sagen i første og sidste Instants, og naar den Forurettede kommer til os Sagsførere og beklager sig, have vi intet Andet at sige end: Det er Spøsteret, der har dømt i Sagen, og derved er Intet mere at gjøre. Paa den Maade kan en Regel, som ikke i og for sig er naturligt, bestaa i en Række af Aar, uden at der høres høyrøstede Klager over den, og det saameget mere, naar hver enkelt af de Børdier, hvorom Spørgsmaalet dreier sig, maatte ere ubetydelige; men det er jo dog ikke Meningen, at vi her i denne Sal skulle bortse fra Retfærdigheden, naar den Børdi, hvorom der er Tale, er ubetydelig, og kun følge Retfærdigheden, naar der er Tale om store Børdier. Efter min Mening er der ogsaa Opfordring til at følge Retfærdigheden, naar de Børdier, hvorom der er Tale, ere forholdsvis ubetydelige, thi de kunne være betydelige nok for, hvem det rammer. For at blive ved det Exempel, der før blev fremhævet, nemlig Fæstekontrakter, vil jeg spørge, om der er Noget urimeligere end at sige, at Fæsteren skal være skadesløsholdt ved 4 pCt. af Fæsteafgiften? Det er indlysende, at Lanken, da man nedskrev denne Regel, isølge en fuldstændig doktrinar Betragtning har været den: Fæsteren betaler Fæsteafgiften for Brugsretten, og naar han faar 4 pCt. af Erstatningssummen likvideret, er han dermed skadesløsholdt, uden at man har lagt Mærke til, at Fæsteren for Brugen betaler ikke alene Fæsteafgiften, men ogsaa Indfæstningen, som er mange Gange betydeligere. Det er altsaa aldeles irrationelt at sige, at 4 pCt. af Fæsteafgiften er en tilstrækkelig Skadesløsholdelse for Fæsteren. De Herrer, der ere mere bekendt med de praktiske Forhold, have en sikkrere Maalestok end jeg har, og det er muligt, at jeg tager fejl, naar jeg tager mit Udgangspunkt fra det, der i og for sig er naturligt, fordi det i og for sig er stemmende med et sundt og rigtigt Princip; men for mig stiller Sagen sig saaledes, at det er forstandigt at lade Overlandvæsenkommissionen have frie Hænder. Finder den da, at Fæsteren kan være skadesløsholdt ved den Sum, der er nævnt af den ærede sidste Taler, og som staar i Loven, vil den tillegge ham en saadan, men finder den, at Fæsteren ikke kan være skadesløsholdt derved, fordi det Lab, han lider ved at miste det Areal, hvorom der er Tale, er større, end at det kan vederlægges med 4 pCt. af Skadesløsholdelsen til Cieren, hvorfor skulde man da

forhindre Landvæsenkommissionen i at tillegge Brugeren den Erstatning, hvorpaa han har et retfærdigt Krav? Hvorfor skulde man ved Lov forbyde en Landvæsenkommission at tillægge en Mand den den Erstatning, som den erkender, at han isølge Retfærdighedens Princip bør have og kan fordre? Deri kan jeg ikke finde noget Naturligt. — Jeg skal endelig sige til det ærede Medlem for Ringfjøbing, at han misforstaar Lovgivningen. Spøsteret kan nemlig ikke nogeninde tilfbesætte det Resultat, hvortil en Landvæsenkommission er kommen i Realiteten. Loven hjemler, at Spøsteret, naar en Landvæsenkommission har taget Beslutning om Noget, der ligger udenfor dens Omraade, kan kassere en saadan Landvæsenkommissions Afendelse, eller, som det kaldes, fende denne Forhandling uefterrettelig; men den Myn- dighed, som Spøsteret har i saa Henseende lige over for Landvæsenkommissionerne, og som er tillagt den ved Loven af 30te Decbr. 1858, vil den ogsaa kunne udøve med Hensyn til Landvæsenkommissioner isølge denne Lov. Den Ga- ranti, som det ærede Medlem har søgt, findes saaledes allerede i den gjældende Lov, og da dette er Tilfældet, maa det saameget mere fastholdes, at det er naturligt at lade Landvæsenkommissionen under sin Eed og under sit Ansvar afgjøre Spørgsmaalet om, hvilken Erstatning der retfærdig bør paalægges, saaledes som den mener at kunne forsvare det. Det er ikke nødvendigt i saa Henseende at henvise til Lovbestemmelser og at tvinge de Punkter ind under Forordningen af 5te Marts 1845, med Hensyn til hvilke denne Forordning maa anses for at være urigtig. Til Slutning skal jeg tilføie, at man i andre Expropriationslove ikke har fundet det fornødent at henvise til Forordningen af 5te Marts 1845, og have de vedkommende Kommissioner efter disse Love kunnet vælge deres Hverv paa en tilbørlig Maade, ville de ogsaa nok kunne komme ud deraf efter denne Lov. For at nævne et Exempel, skal jeg gjøre opmærksom paa, at der i Loven for Kjøbenhavn af 14de December 1857 om Gader, Beie og Bandleb er anordnet Expropriationskommissioner, uden at der findes nogen Henvi- ning til nogen Lov, efter hvilken Expropriationen skulde foregaa.

Steenstrup: Skjøndt jeg vil ende med, hvad jeg vil begynde med at sige, nemlig med at foreslaa et Udalg, saa skal jeg dog tillade mig foreløbig at spørge de Herrer, om De ikke have faaet det Indtryk af Diskussionen her idag, afset